

Laura Gost
La cosina gran

2^a
edició

«Saps quan estàs davant d'una bona novel·la quan creixes amb ella. Laura Gost ha escrit, per a estrenar-se, "la novel·la gran". Una impecable demostració de domini del ritme, senzillesa formal i intensitat humana. Una meravellosa sorpresa.»

(Jordi Cabré)

Laura Gost

La cosina gran

Coberta: Jaume Muntaner a partir de la il·lustració
d'Àngel Luque, *La cosina gran* (2019)

Primera edició: març de 2019

Segona edició: maig de 2019

Edició digital: maig de 2020

© Laura Gost Seguí, 2019

© D'aquesta edició:

carrer de Joan Bauçà, 33 - 1r | 07007 Palma (Mallorca)

editorial@lleonardmuntanereditor.cat

www.lleonardmuntanereditor.cat

Correcció ortotipogràfica: Maria Muntaner

Maquetació e-book: Susana Cardona

e-ISBN: 978 - 84 - 17833-35-0

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot dur a terme amb l'autorització dels seus titulars, a part de les excepcions previstes per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar-ne o escanejar-ne fragments.

TAULA

[Capítol I](#)

[Capítol II](#)

[Capítol III](#)

[Capítol IV](#)

[Capítol V](#)

[Capítol VI](#)

[Capítol VII](#)

[Capítol VIII](#)

[Capítol IX](#)

[Capítol X](#)

[Capítol XI](#)

[Capítol XII](#)

[Capítol XIII](#)

[Capítol XIV](#)

[Capítol XV](#)

[Capítol XVI](#)

[La boda](#)

[Agraïments](#)

A na Maria, la germana petita.

El que ens fa persones normals
és saber que no som normals.

HARUKI MURAKAMI

Tokio Blues (Norwegian Wood)

I

El retorn de la Tina va sacsejar la tranquil·litat del nostre petit poble amb la mateixa intensitat torbadora que la seva desaparició havia provocat dos anys enrere. La invitació a les seves noces que alguns antics veïns i familiars havíem rebut feia tan sols un parell de dies no va fer altra cosa que incrementar les expectatives i la sorpresa que ens produïa aquella inesperada reaparició. Dos anys no era molt de temps, però n'havíem tingut prou per fer-nos a la idea que aquella noia estranya i problemàtica amb qui havíem conviscut durant vint-i-tres mesos no tornaria a posar els peus en els nostres carrers: així ho havia proclamat la mateixa Tina abans de convertir en una realitat aquella promesa seva tan recurrent de «tocar el dos d'aquest poble».

El text de la invitació —una targeta petita, de color beix, amb una textura granulosa i tipografia de lletra pulcra i elegant— ens citava a tots a la parròquia del poble a les dotze del migdia del diumenge 12 de setembre de 2004. El text, breu i sense floritures, anunciava als convidats que aquell dia se celebraria «l'enllaç matrimonial de la Martina Mas i el Marcel Montsó», i que la festa continuaria al jardí de cals Montsó amb «un aperitiu per a tots els assistents i begudes de tota mena fins a quedar-vos ben tips».

Aquella manera de descriure l'aperitiu em va semblar molt pròpia de la Tina, i vaig estar segura que ella mateixa havia redactat la invitació, si bé algú, posteriorment, n'havia hagut de fer la revisió ortogràfica. No obstant això, allò que més va cridar l'atenció de totes les persones que llegírem la targeta, l'element

que va fer trontollar les certeses i les hipòtesis que ens havien acompanyat durant els darrers dos anys, fou que el Marcel fos el Montsó amb qui es casava la Tina.

Vaig trobar-me la carta dins la bústia, amb el remitent «Martina Mas» i una adreça escrita en anglès, i me la vaig endur a classe perquè feia tard i no tenia temps de llegir-la abans de partir. Fou un cop dins l'aula que vaig poder esquincar el sobre i parar esment al contingut; no em vaig poder tornar a concentrar durant tot el dia. Vaig pensar que ja era mala sort que aquella novetat arribés com una bufetada en plena època d'exàmens de final de curs, quan la majoria dels estudiants ens vèiem obligats a passar el temps repassant apunts i mossegant-nos les ungles. Al vespre, mentre era a taula sopant amb els meus pares, vaig llegir-los, en veu alta, el text de la invitació a les noces de la Tina i el Marcel.

Malgrat el patiment que la Tina ens havia generat a tots durant el lapse de temps immediatament posterior a la seva fuga, els meus dos progenitors semblaven haver arribat a acceptar, amb una mena de resignació apàtica, la manca absoluta de contacte amb aquella noia a la qual, tot i que fos mal de pair, ens hi unien un vincle de sang i dos anys de quotidianitat compartida sota un mateix sostre. Pel que feia a mi, em resultava massa difícil no exasperar-me davant d'aquella novetat, i vaig haver de reconèixer que, malgrat el temps que havia transcorregut des que l'havia perdut de vista, els assumptes de la Tina, tota ella, en realitat, em seguien produint una complexa barreja de rebuig, incomoditat i fascinació: odiava bona part dels atributs i tendències que ella personificava i, alhora, una part de mi sempre havia volgut assemblar-s'hi més.

Amb la distància petita però important dels quatre anys que ens separaven, jo m'havia fixat la Tina com a referent des del moment que ella havia vingut a viure a casa amb nosaltres. Jo en

tenia dotze, aleshores; la Tina en tenia setze i acabava de perdre els pares en un accident de cotxe en el qual la meva mare havia perdut la germana i jo els tiets de la ciutat.

En aquella època la Tina ja era una noia difícil, malcriada; solia enfadar-se per qualsevol cosa i es posava a cridar com una boja fins que el pare, la mare o jo mateixa cedíem, esgotats, a les seves peticions. Llavors, en veure-la feliç havent aconseguit el que volia, ens demanàvem per què ens havíem resistit tant a fer el que la Tina desitjava, i fins i tot ens envaïa un sentiment de culpa per haver fet patir durant uns minuts una pobra adolescent que acabava de perdre els pares i que només volia entretenir-se amb el nostre ordinador nou, o sopar davant del televisor mentre nosaltres tres sèiem a taula, o bé menjar hamburguesa i puré de patates els dies que la mare havia cuinat amanida de cigrons i tonyina. En observar-la, radiant i satisfeta, recreant-se en tots aquells capricis assolits, a cap dels tres ens quedava cap dubte que la Tina, quan estava contenta, era la criatura més adorable i preciosa que havíem vist mai.

Quan la meva cosina gran, provinent de la ciutat, es va instal·lar en el nostre petit poble de poc menys de quatre-cents habitants, tots els veïns es van bolcar en aquella jove esvelta, rossa, de cabells llargs i ulls blavíssims, i que a més era òrfena. Les senyores grans li donaven galetes o gots de llimonada fresca quan passava caminant per davant de les seves cases; els pares dels nostres companys de classe s'oferien a acompanyar-la a l'escola amb el cotxe malgrat que tan sols calia caminar deu minuts per arribar-hi, i els nens i nenes i nois i noies que eren els nostres veïns posaven en pràctica les indicacions que havien rebut dels seus progenitors: la Tina ho havia passat molt malament i, per tant, entre tots l'havíem d'ajudar a sentir-se com a casa, ben acompanyada i estimada.

Tots ens hi miràrem molt per incrementar les dosis diàries de benestar de la Tina, però els nostres esforços no van impedir

que la meva cosina gran s'establís al poble amb el convenciment que els seus impulsos es trobaven per sobre de qualsevol altra necessitat aliena, ni van poder parar la conversió d'aquella noia malcriada i egoista en una jove que semblava esforçar-se per esdevenir excèntrica, conflictiva, dolenta, si és que no havia estat sempre així.

El dia que ens vam assabentar que la Tina havia desaparegut, ens vam quedar preocupats i temorosos. En ampliar, però, la informació, en saber que la meva cosina gran de divuit anys acabats de complir —el seu aniversari l'havíem celebrat el dia abans al jardí de casa— havia abandonat el poble amb el Miquel Montsó deixant una escarida nota, la gran majoria de nosaltres va substituir l'angoixa per una dosi suportable d'alleugeriment. En realitat, no es pot dir que aquella notícia ens agafés ben bé per sorpresa: al cap i a la fi, tots sospitàvem que la Tina marxaria qualsevol dia, i no era d'estranyar que ho fes amb el Miquel, el seu xicot, qui era evident que se n'havia enamorat bojament durant el darrer any i mig.

A mi, que en aquell moment tenia gairebé catorze anys, el que més mal em va fer de la fugida de la Tina no va ser que no m'avisés ni em deixés una carta dirigida expressament a mi; el que més em va ferir fou saber que la seva relació amb el Miquel, el noi que jo estimava en secret des que s'havia mudat amb el pare i el germà a la casa del costat de la nostra, era suficientment seriosa com per anar-se'n junts de manera tan abrupta i desconsiderada a ulls de tots; tan romàntica i novellesca des de la meva perspectiva adolescent.

Quan la Tina va arribar a la nostra família, la mare li va preparar un llit ben nou i maco al costat del meu, que era antic i una mica més estret. A més, vam considerar que la Tina se sentiria més còmoda si cada dia, en obrir els ulls, tenia la possibilitat de contemplar al seu davant l'esplendor del petit jardí que el pare regava amb cura tots els matins. Per això

mateix, entre la mare i jo vam redistribuir els mobles de la meva habitació, i vaig veure'm obligada a seleccionar les joguines que volia conservar per tal que la mare regalés les que ja no emprava als infants pobres que no en tenien.

Jo era conscient que els meus dotze anys significaven que tornava gran i que ja no estaria ben vist, sobretot a l'institut, que encara m'agradés passar temps amb les meves joguines. Hi havia noies de la classe que ja presumien d'haver besat a la boca alguns nois, i la Bàrbara Tortell fins i tot afirmava que havia introduït la seva llengua fins al començament de la gola d'un alumne que anava tres cursos per davant de nosaltres; les que l'escoltàvem, però, no estàvem segures que allò fos del tot cert. A pesar d'això, malgrat que jo assumís que les joguines eren potser cosa de nenes i que jo ja no era una nena, em va entristir molt haver de dir adeu a alguna de les nines i ninots amb els quals havia compartit infància i rialles: com que no havia tingut cap germà, les joguines havien estat els meus companys de joc quan m'afligien la solitud i el tedi dels fills únics.

L'habitació va quedar molt més àmplia després de desfer-me dels objectes que no emprava. La sensació de més espai fins i tot es va mantenir en afegir un segon matalàs al costat del meu i just al davant de la finestra, des d'on s'apreciaven les plantes, els arbres fruiters i les flors de colors que el meu progenitor mimava amb la mateixa tendresa amb què es té cura d'un infant. Jo, deixant de banda la malenconia que m'havia envaït en dir adeu a algunes de les meves pertinences, vaig cedir amb molt de gust aquell racó privilegiat de la cambra a la Tina: al capdavant, ella s'havia quedat òrfena amb setze anys, i el mínim que jo podia fer per aconseguir que se sentís millor era atorgar al seu llit la ubicació que el meu havia ocupat des que en tenia memòria.

La Tina, però, no va rebre aquest detall tal i com ho havíem previst la mare i jo. En saber que hauria de compartir habitació amb mi, la meva cosina gran va remenar el cap moltes vegades i

es va plegar de mans mentre, amb un to de veu més agut que elevat, repetia que «no, no, no ho vull, no i no». Em vaig sentir ofesa, en sentir-la dir allò. Per un moment vaig pensar que tal vegada feia broma i que al cap d'uns segons ens confessaria que no ho deia seriosament, i tots ens posàrem a riure pel sentit de l'humor tan curiós que tenia. No obstant això, de seguida ens vam adonar que la Tina no feia broma.

—Què passa, Tina? Per què dius que no? —va preguntar-li dolçament la mare—. No t'agrada l'habitació?

La Tina va apartar els ulls del terra, que és on havia clavat la mirada els darrers minuts, i em va observar fixament. Després, es va girar cap a la mare:

—L'habitació està bé. Però no vull dormir amb ella —va dir.

En sentir aquestes paraules, jo vaig voler demanar-li per què; vaig voler cridar-li «com goses dir això, nena malcriada, amb tot el que estem fent per tu?». En comptes d'això, però, em vaig quedar en silenci, i fou la meva mare qui va haver de respondre-li.

—Tina, però no ho veus, que no tenim cap altra habitació? A més, què t'ha fet, la Rosa, perquè no vulguis dormir amb ella?

Va semblar que la Tina es pensava bé la resposta.

—No m'ha fet res. Però és una nena petita. Jo ja en tinc setze. Ella quants en té? Deu?

—En tinc dotze! —vaig exclamar, ferida: al cap i a la fi, era ben conscient que, efectivament, jo sempre havia semblat més petita a causa de la meva estatura i la meva constitució magra, sense forma, de nena escarransida.

—Doncs no ho sembla —va confirmar la Tina, revisant-me de dalt a baix des del seu cos alt, de línies perfectes i harmonioses—. En qualsevol cas, a la vostra edat ens feu molta nosa, vosaltres, als grans.

—Et faig nosa? —vaig preguntar, incrèdula i mirant de reüll la mare per veure com reaccionava; no recordo la seva expressió

d'aleshores.

La Tina va somriure. Més endavant, jo identificaria aquell somriure com la ganyota que precedia un comentari maliciós. La seva rèplica em va arribar com un cop de puny:

—No hi havia caigut mai: Rosa rima amb nosa. És divertit.

Llavors la Tina va riure, i en riure es va tornar bonica, sublim: no importava que les motivacions que havien propiciat l'esclat de rialles fossin cruels i desconsiderades, perquè la seva bella arribava al límit d'allò suportable quan aquelles dents blanques i rectes emmarcaven la seva boca vermellova, la llengua rosada, les genives sanes, i tot plegat protegit per uns llavis carnosos i seductors sobre els quals la meva cosina gran solia aplicar-se bàlsam de sabors dolços.

La meva mare es va enfadar. Va dir a la Tina que allò no es feia, que no podia dir aquelles coses que feien mal a la gent.

—Vosaltres no sabeu què és patir —va deixar anar aleshores la Tina, aturant de riure, sobtadament enrabiada—. Les paraules no fan mal. El que fa mal és perdre els teus pares quan un dia qualsevol marxen de casa amb el cotxe.

Aquell xantatge emocional ens va fer efecte tant a mi com a la mare. A pesar de ser conscients de la manipulació que contenia el missatge, la seva veritat indiscutible ens va obligar a deixar de renyar la Tina, i jo fins i tot vaig decidir perdonar la seva duresa. La meva cosina gran ens feia llàstima a tots, i així és com la mare va calmar-se, va tallar d'arrel l'enfilall de recriminacions que fins feia només uns segons amollava la seva boca i, canviant el to, se'ns va adreçar a totes dues:

—Mireu, nenes, aquí només tenim una habitació, i massa bé ens ha anat de poder ficar-hi un segon llit. Aquesta és la realitat, i com l'hi feu front ja és cosa vostra: a nosaltres deixeu-nos estar, que ja sou grandetes —abans de donar-nos l'esquena, dirigint-se només a la Tina i mirant-la directament als ulls, la mare va afegir—: Com bé has dit, Tina, hi ha coses al món que ens fan

patir molt, però compartir habitació amb la teva cosina petita no sembla que es pugui considerar una d'aquestes coses, no hi estàs d'acord?

La mare no va esperar que la Tina respongués. Va abandonar l'habitació, va tancar la porta en sortir de la cambra i ens va deixar totes soles, en silenci, incòmodes. La Tina, al cap d'uns segons de no dir res, va iniciar el mateix recorregut cap a la porta. Abans de tancar-la, però, amb el cos a l'altre costat del llindar, va girar-se cap a mi i va xiuxiuejar:

—A partir d'ara, t'anomenaré Nosa.

II

L'«efecte 2000» generava moltes expectatives arreu del món, però jo només puc recordar aquell any per dues raons molt concretes. La primera: l'any 2000 fou testimoni d'uns primers grans a la meua cara que resultaren ser el pròleg de l'acne ferotge que, des d'aleshores i fins al cap de quasi tres anys, embrutaria tota la superfície del meu rostre, que un dia havia estat blanca i llisa; l'atribut físic del qual estava més orgullosa fins que la maleïda adolescència me'n va privar. La segona: aquell any tan rotund, que provocava vertigen, emoció, incertesa i illusió en els altres, a mi em va dur els primers espasmes musculars, les taquicàrdies, els alens i els desconhorts que la tradició literària sol associar al sentiment amorós.

Vaig enfadar-me molt amb el món perquè va fer coincidir el primer enamorament amb la meua època de més poca autoestima. La minsa alçada, els canvis que es resistien a tenir lloc al meu cos massa prim, l'imperceptible creixement dels pits, foren només algunes de les batalles amb què vaig haver de conviure mentre el meu cap divagava i s'entretenia a imaginar històries romàntiques i desenllaços apassionats. I l'objecte de tots aquests pensaments, el protagonista idealitzat de les meves fantasies, era el fill petit del veí que acabava de mudar-se al costat de casa nostra: el jove Miquel Montsó.

Els Montsó —pare, fill gran i fill petit— arribaren al nostre poble a començaments de tardor. La casa que estava tocant a la nostra estava a la venda des que la seva anterior propietària, la senyora Feliu, havia marxat a una residència per, com li agradava dir a ella, «gaudir dels meus darrers anys de vida no